

جایگاه مسجد در معماری های جدید تعریف نشده است/ صدا و سیما نباید جای مسجد را بگیرد

رئیس مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی با تأکید بر اینکه اذان باید از مساجد پخش شود اگر از صدا و سیما پخش شود نتیجه اش این می شود که مردم هیچ گاه احساس نیازی به شنیدن اذان از مساجد پیدا نمی کنند، گفت: زیرا موقع اذان رادیو یا تلویزیون خود را روشن می کنند و لزومی نمی بینند که از بلندگوهای مساجد اذان بشنوند.

رئیس مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی با تأکید بر اینکه اذان باید از مساجد پخش شود اگر از صدا و سیما پخش شود نتیجه اش این می شود که مردم هیچ گاه احساس نیازی به شنیدن اذان از مساجد پیدا نمی کنند، گفت: زیرا موقع اذان رادیو یا تلویزیون خود را روشن می کنند و لزومی نمی بینند که از بلندگوهای مساجد اذان بشنوند.

به گزارش خبرنگار مهر، حجت الاسلام محسن قرائتی روز 19 آذرماه در جمع فرماندهان پایگاه های مقاومت سپاه تهران گفت: در کشور ما وضع نماز مطلوب نیست و نیاز به یک نهضت و تبلیغات وسیع دارد. کشورهایی که ما شاید قبولشان هم نداریم در این مورد به ما خرده می گیرند که چرا نماز در جمهوری اسلامی ایران باید این چنین وضعی داشته باشد و حتی اذان حلقومی در ایران نادر باشد.

حجت الاسلام سیدمحمد سادات منصوری رئیس مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی سازمان تبلیغات اسلامی در مورد اینکه چرا شاهد وضعیت نامطلوب نماز در جامعه هستیم به خبرنگار مهر گفت: اگر منظور از نامطلوب بودن وضعیت نماز، آن چهره بیرونی نماز باشد یعنی اقامه نماز جماعات و اینها، این مسئله احتیاج به یک کار پژوهشی دارد. زیرا همینجوری نمی توانیم بگوییم چرا نماز جماعات در کشور رونق شایسته و بایسته یک کشور اسلامی و شیعه را ندارد. این مسئله نیاز به یک کارپژوهشی وسیعی دارد. وقتی کار پژوهشی انجام گرفت آنوقت با نتایج پژوهش بدست آمده آرام آرام آنها را به کارهایی اجرایی می توان برد.

وی افزود: اما به صورت گذرا که نگاه می کنیم بعضی از عوامل را در این مسئله دخیل می دانیم. یکسری عوامل به مسائل فرهنگی جامعه بر می گردد. یک مقداری از آن هم به بعضی از بی تدبیری هایی که بعضی از دست اندرکاران تبلیغی و رسانه ای انجام می دهند بر می گردد. یک مقداری هم به بی دقتی در مسائل معماری شهری بر می گردد. اینها مجموعه ای است که می شود از آنها دلایل عدم اقبال به نماز جماعت را بدست آورد.

سادات منصوری یادآور شد: در بی توجهی به معماری شهرها باید گفت که مسائل معماری شهرنشینی از اول در ساخت آنها در نظر گرفته نشده اند. وقتی یک شهری از حالت خانه های یک طبقه حیات دار خارج می شود و به آپارتمان تبدیل می شود طبیعتاً در یک سطح کوچک تعداد کسانی که زندگی می کنند چند برابر می شود. برای مثال قبلاً اگر در 300 متر مربع یک خانواده 5 نفری زندگی می کرد الان با ساختن آپارتمان در همان مترها 40 نفر زندگی می کنند آنوقت آن محله فقط یک مسجد داشت حالا نیاز به 4 مسجد دارد. حالا یا باید مساجد دیگری ساخت که در فضای کوچک محله امکان پذیر نیست یا باید آن مسجد قبلی را توسعه داد. منظور اینک در شکل معماری شهری خیلی جایی برای مساجد در نقشه شهرنشینی ما متأسفانه در نظر گرفته نشده است.

وی تأکید کرد: بعضی از این آسیب هایی که می بینیم بخاطر همین توسعه وحشتناک شهری است که انجام گرفته بدون اینکه هیچ توجهی به نیاز مردم به مسجد در نظر گرفته شود. مسجد در کجای معماری شهری جدید ما قرار گرفته است.

رئیس مرکز پاسخگویی به سؤالات دینی تصریح کرد: مطلب دیگر اینکه باید سرانه برای مساجد در نظر بگیریم که برای هر چند نفر مثلاً 1000 نفر یا 10000 نفر چند مسجد نیاز داریم. سرانه آن باید دریابید آنوقت می فهمیم چند تا مسجد و چند تا امام جماعت کم داریم. اینها همه نیاز به آمار دارد. مسئله بعدی این است که باید تلاش کنیم مسجد سازی را از حالت مردمی اش خارج نکنیم بر عکس آن چیزی که بعضی ها فکر می کنند دولت مساجد را بسازد و مسجد سازی را دولتی کنیم من این را قبول ندارم. باید مسجد سازی را به همین روال مردمی اش حفظ کنیم. منتها باید یک کمی آن را مدیریت کنیم. برای مثال تبلیغات زیاد شود همانطوری که زمانی مدرسه کم داشتیم خیرین مدرسه ساز مدرسه ساختند الان هم مسجد کم داریم باید یک نهضتی صورت بگیرد کسانی که خیر هستند با وجود اینهمه روایاتی که در امر مسجد سازی و ثواب آن داریم به ساخت مساجد و اداره آن همت گمارند.

وی افزود: مطلب دیگر این است که مسجد به اندازه کافی ساختیم چه چیزهایی باید وجود داشته باشد که مردم را جلب مسجد کنیم. مردم به جای اینکه نمازشان در خانه هایشان بخوانند بیایند در مسجد بخوانند. عوامل تشویقی ای که مردم را به خواندن نماز در مساجد می کند زیاد کنیم برای مثال روایات خواندن نماز جماعت و ثواب بردن آن را به کرات برای مردم بیان کنیم. همینطور مساجد را برای قشرهای مختلف مردم جذاب کنیم. برای مثال امام جماعت مناسب، فضای مناسب برای مسجد تدارک ببینیم. یا برنامه های مساجد را متعادل کنیم آنقدر برنامه ها طولانی نباشد که وقت مردم را بگیرد و نه اینکه هیچ برنامه ای نداشته باشند. از این مسائلی که می توانیم برای مردم موارد فراوانی احصاء کنیم.

حجت الاسلام سادات منصوری تأکید کرد: مسئله دیگر این که یک موقع رسانه های تبلیغی کارکرد مساجد را از مساجد می گیرند. یعنی صدا و سیما تمام شبکه هایش اذان پخش می کنند و سخنرانی های مذهبی و روضه و دعا پخش می کنند نتیجه اش این می شود که مردم دیگر احساس نیازی به رفتن به مساجد پیدا نمی کنند. مردم می گویند تلویزیون هست چه نیازی به

مسجد رفتن است. درحالی که هرگز صدا و سیما نمی تواند کار مسجد را انجام دهد. حتی گاهی وقت ها نشان دادن اذان و سخنرانی های مذهبی و روضه و نیایش به ضرر فرهنگ دینی تمام می شود. بنابراین توصیه من به صدا و سیما این است که سعی نکنند کارکرد مساجد را از مساجد بگیرند و به خود منتسب کنند. اذان باید از مساجد پخش شود اگر از صدا و سیما پخش شود نتیجه اش این می شود که مردم هیچ گاه احساس نیازی به شنیدن اذان از مساجد پیدا نمی کنند. زیرا موقع اذان رادیو یا تلویزیون خود را روشن می کنند. و لزومی نمی بینند که از بلندگوهای مساجد اذان بشنوند. همچنین در مورد سخنرانی های مذهبی مخاطب دیگر نیازی به رفتن به مسجد در خود نمی بیند.

وی تأکید کرد: بگذاریم مردم اگر احساس نیاز به شنیدن اذان و سخنرانی مذهبی پیدا کردند خودشان را مکلف ببینند که از خانه بیرون بیایند و به مسجد بروند. البته باید در این زمینه ها مساجد تقویت بشوند. کارهای خیلی متنوع و متعددی می توان انجام داد که در جذب مخاطبین به مساجد مؤثر باشد. آنوقت می بینیم که چقدر در اخلاق و حل مشکلات اجتماعی مردم مسجد رفتن مؤثر می افتد. لذا باید یک کار پژوهشی در این خصوص انجام دهیم اینکه چه کار کنیم که حضور و فعالیت مردم در مساجد پررنگ تر و بیشتر شود. مهم است که اذان به صورت حلقی در مساجد گفته شود نتیجه این کار این است که افرادی خودشان را در هر مسجدی موظف می دانند که اذان بگویند و این کار خودش یک تبلیغی برای اذان و اقامه نماز است.

این محقق و پژوهشگر مسائل دینی و فلسفی در مورد اینکه چرا با گذشت بیش از سه دهه از انقلاب اسلامی، وضعیت دینی جامعه نامطلوب است هم عنوان کرد: من بدون دادن آمار قبول ندارم که وضعیت اقامه نماز در کشور مطلوب است یا مطلوب نیست. باید بدانیم معنای وضعیت دینی اصلاً یعنی چه؟ نشانه های وضعیت نا مطلوب دینی چیست؟ فکر نمی کنم آقای قرائتی درباره نمازهای فردا انتقاد کرده باشند مردم ما نماز خوان هستند منتها اول وقت در مساجد نماز را بر پا نمی کنند.